

KALENDARZ LITURGICZNY

**TOWARZYSTWA JEZUSOWEGO W POLSCE
NA ROK 2023/2024**

**KRAKÓW 2023
WYDAWNICTWO WAM**

© Wydawnictwo WAM, 2023

OPRACOWANIE

o. Adam Matras SJ

KONSULTACJA

o. Marek Błaza SJ

KOREKTA

Katarzyna Stokłosa

Niniejszy kalendarz przedstawia stan na 27 października 2023 roku.

Odnośniki do tekstów mszalnych wg *Mszалу rzymskiego dla diecezji polskich*, Poznań 2013.

Śigła czytań zostały podane wg *Lekcjonarza mszalnego*, t. I–V, Poznań 2015 oraz t. VI, Poznań 2019.

Odnośniki do tekstów liturgicznych Towarzystwa Jezusowego wg *Mszalu i Lekcjonarza własnego*, który obecnie znajduje się w fazie zatwierdzania przez Stolicę Apostolską. Do momentu definitywnego zatwierdzenia używa się obecnie obowiązujących tekstów.

Obecne opracowanie uwzględnia własny kalendarz liturgiczny Towarzystwa Jezusowego, który wszedł w życie 1 grudnia 2013 roku wraz ze zmianami dla Prowincji Polskich z 19 czerwca 2022 roku oraz obchody zamieszczone w kalendarzach liturgicznych poszczególnych polskich diecezji, gdzie są domy Towarzystwa, stan na 8 czerwca 2022 roku.

Po nazwach miesięcy podano intencje Papieskiej Światowej Sieci Modlitwy na 2023 i 2024 rok.

Wszelkie uwagi i zauważone błędy prosimy kierować na adres e-mail: matrasek@tlen.pl

SUPERIORUM PERMISSU

© Prowincja Wielkopolsko-Mazowiecka Towarzystwa Jezusowego

© Prowincja Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego

WYDAWNICTWO WAM – KSIĘŻA JEZUICI

KRAKÓW, ul. MIKOŁAJA KOPERNIKA 26

Druk i oprawa: Drukarnia K&K

Zabierz, Panie, i przyjmij
całą wolność moją,
pamięć moją i rozum,
i wolę mą całą,
cokolwiek mam i posiadam.
Ty mi to wszystko dałeś –
Tobie to, Panie, oddaję.
Twoje jest wszystko.
Rozporządzaj tym w pełni
wedle swojej woli.
Daj mi jedynie miłość Twą i łaskę,
Albowiem to mi wystarcza. Amen.

WYKAZ SKRÓTÓW

- CE – *Ceremoniał liturgicznej posługi biskupów*, Katowice 2013
- Enchir. Indulg. – Enchiridion Indulgentiarum
- GCz – *Godzina Czytań*
- Kompleta I N./II N. – Kompleta po I Nieszporach niedziel i uroczystości/po II Nieszporach niedziel i uroczystości
- KPK – Kodeks Prawa Kanonicznego
- LG – *Liturgia Godzin*
- LM – *Lekcjonarz mszalny*
- LP – List Okólny o przygotowaniu i obchodzeniu Świąt Paschalnych, Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, Rzym, 16 stycznia 1988
- Md – *Modlitwa w ciągu dnia*
- ME – *Modlitwa eucharystyczna*
- ME 1 – *Modlitwa eucharystyczna 1, czyli Kanon Rzymski*
- ME 2 – *Modlitwa eucharystyczna 2*
- ME 3 – *Modlitwa eucharystyczna 3*
- ME 4 – *Modlitwa eucharystyczna 4*
- ME 5 – *Modlitwa eucharystyczna 5*
- MR – *Mszał rzymski*
- OB – *Obrzędy błogosławieństw dostosowane do zwyczajów diecezji polskich*, Katowice 1994
- OWLG – *Ogólne wprowadzenie do Liturgii Godzin*
- OWMR – *Ogólne wprowadzenie do Mszału rzymskiego*
- pref. – *prefacja*
- SJ – *własne teksty liturgiczne Prowincji Polskich Towarzystwa Jezusowego*

TABLICA WAŻNIEJSZYCH OBCHODÓW ROKU LITURGICZNEGO 2023/2024

Pierwsza niedziela Adwentu	3 grudnia
Uroczystość Narodzenia Pańskiego	25 grudnia
Uroczystość Objawienia Pańskiego	6 stycznia
Święto Chrztu Pańskiego	7 stycznia
Środa Popielcowa	14 lutego
Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego	31 marca
Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego	12 maja
Niedziela Zesłania Ducha Świętego	19 maja
Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa	30 maja
Uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa	7 czerwca
Uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata	24 listopada

ŚWIĘTA NAKAZANE POZA NIEDZIELAMI

List Episkopatu na temat przykazań kościelnych z 21 października 2003 r.

Uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki	1 stycznia
Uroczystość Objawienia Pańskiego	6 stycznia
Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa	30 maja
Uroczystość Wniebowzięcia NMP	15 sierpnia
Uroczystość Wszystkich Świętych	1 listopada
Uroczystość Narodzenia Pańskiego	25 grudnia

CZYTANIA MSZALNE

W niedziele, uroczystości i święta Pańskie – cykl **B**
w dni powszednie okresu zwykłego – cykl **II**

**KALENDARZ LITURGICZNY POLSKICH PROWINCJI
TOWARZYSTWA JEZUSOWEGO**

STYCZEŃ

- 3** NAJŚWIĘTSZEGO IMIENIA JEZUS
*Uroczystość tytularna
Towarzystwa Jezusowego* **UROCZYŚCIE**
- 19** *Świętego Jana Ogilvie, prezbitera;
błogosławionych Ignacego de Azevedo, prezbitera,
i Towarzyszy; Jakuba Salèsa, prezbitera,
i Wilhelma Saultemouche'a, zakonnika, męczenników;*
WSPOMNIENIE DOWOLNE

LUTY

- 4** *Świętego Jana de Brito, prezbitera i błogosławionych
Rudolfa Acquavivy, prezbitera, i Towarzyszy, męczenników;*
WSPOMNIENIE DOWOLNE
- 6** *Świętych Pawła Miki, zakonnika, oraz Towarzyszy,
błogosławionych Karola Spinoli i Sebastiana Kimury,
prezbiterów, i Towarzyszy; Piotra Kibe Kasui,
prezbitera, i Towarzyszy, męczenników*
WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE
- 15** *Świętego Klaudiusza La Colombière'a, prezbitera*
WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

MARZEC

- 19** *ŚWIĘTEGO JÓZEFA, OBLUBIEŃCA NMP
PATRONA TOWARZYSTWA
JEZUSOWEGO* **UROCZYŚCIE**

KWIECIEŃ

- 22 NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY,
MATKI TOWARZYSTWA JEZUSOWEGO **ŚWIĘTO**
- 27 Świętego Piotra Kanizjusza, prezbitera
i Doktora Kościoła **WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE**

MAJ

- 4 *Błogosławionego Józefa Marii Rubio, prezbitera*
WSPOMNIENIE DOWOLNE
- 8 *Błogosławionego Jana Sullivana, prezbitera*
WSPOMNIENIE DOWOLNE
- 16 ŚWIĘTEGO ANDRZEJA BOBOLI, PREZBITERA
I MĘCZENNIKA, PATRONA POLSKI **ŚWIĘTO**
- 24 *Najświętszej Maryi Panny, Matki Dobrej Drogi*
WSPOMNIENIE DOWOLNE

CZERWIEC

- 7 Świętego Jakuba Berthieu, prezbitera i męczennika
WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE
- 9 *Świętego Józefa de Anchieta, prezbitera*
WSPOMNIENIE DOWOLNE
- 21 Świętego Alojzego Gonzagi, zakonnika
WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

LIPIEC

- 2 *Świętych Bernardyna Realina, Jana
Franciszka Régisa i Franciszka de Geronimo
oraz błogosławionych Juliana Maunoir, Antoniego
Baldinucciego, Tyburcjusza Arnaiza i Jana Filipa,
prezbiterów*

WSPOMNIENIE DOWOLNE

- 9 Świętych męczenników Leona Mangina, prezbitera,
Marii Zhu Wu i Towarzyszy, męczenników

WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

- 31 ŚWIĘTEGO IGNACEGO LOYOLI, PREZBITERA
I ZAŁOŻYCIELA TOWARZYSTWA JEZUSOWEGO

UROCZYŚĆ

SIERPIEŃ

- 2 *Świętego Piotra Fabera, prezbitera*

WSPOMNIENIE DOWOLNE

- 18 Świętego Alberta Hurtado Cruchagi, prezbitera

WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

WRZESIEŃ

- 2 *Błogosławionych Jakuba Bonnauda, prezbitera,
i Towarzyszy; Józefa Imberta i Jana Mikołaja Cordiera,
prezbiterów; Tomasza Sitjara, prezbitera, i Towarzyszy;
Jana Fausti, prezbitera, i Towarzyszy, męczenników*

WSPOMNIENIE DOWOLNE

- 7 Świętych męczenników Melchiora Grodzieckiego,
Stefana Pongrącza, prezbiterów Towarzystwa Jezusowe-
go, i Marka Kriża, kanonika ostrzyhomskiego;
Męczennicy, którzy ponieśli śmierć za wiarę katolicką

WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

- 9 Świętego Piotra Klawera, prezbitera

WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

- 10 *Błogosławionego Franciszka Gárate, zakonnika*

WSPOMNIENIE DOWOLNE

- 17 Świętego Roberta Bellarmina, biskupa
i Doktora Kościoła

WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

- 18 ŚWIĘTEGO STANISŁAWA KOSTKI, ZAKONNIKA,
PATRONA POLSKI I NASZYCH NOWICJUSZY

ŚWIĘTO

PAŹDZIERNIK

- 3 Świętego Franciszka Borgiasza, prezbitera
WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE
- 12 Błogosławionego Jana Beyzyma, prezbitera
WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE
- 21 *Błogosławionego Dydaka Alojzego de San Vitores,
prezbitera, i świętego Piotra Calungsoda, męczenników*
WSPOMNIENIE DOWOLNE
- 25 Świętych męczenników Jana de Brébeufa i Izaaka Jogu-
esa, prezbiterów, i Towarzyszy, męczenników
WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE
- 30 *Błogosławionego Dominika Collinsa,
zakonnika i męczennika* **WSPOMNIENIE DOWOLNE**
- 31 Świętego Alfonsa Rodrigueza, zakonnika
WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

LISTOPAD

- 3 *Błogosławionego Ruperta Mayera, prezbitera*
WSPOMNIENIE DOWOLNE
- 5 WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH
TOWARZYSTWA JEZUSOWEGO **ŚWIĘTO**
- 6 *Wszystkich Zmarłych Towarzystwa Jezusowego*
WSPOMNIENIE DOWOLNE
- 14 Świętego Józefa Pignatello, prezbitera
WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

- 16 *Świętych Rocha Gonzaleza, Alfonsa Rodrigueza
i Jana del Castillo, prezbiterów i męczenników*

WSPOMNIENIE DOWOLNE

- 23 *Błogosławionych Michała Augustyna Pro i Salwatora
Wiktora Emila Moscoso oraz Rutilia Grande,
prezbitera, i Towarzyszy (Emanuela Solórzano i Nel-
sona Rutilia Lemusa), prezbiterów i męczenników*

WSPOMNIENIE DOWOLNE

- 26 Świętego Jana Berchmansa, zakonnika

WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

- 29 *Błogosławionego Bernarda Franciszka de Hoyos,
prezbitera*

WSPOMNIENIE DOWOLNE

GRUDZIEŃ

- 1 Świętych Edmunda Campiona, Roberta Southwella,
prezbiterów i Towarzyszy, męczenników

WSPOMNIENIE OBOWIĄZKOWE

- 3 ŚWIĘTEGO FRANCISZKA KSAWEREGO,
PREZBITERA

ŚWIĘTO

TABELA PIERWSZEŃSTWA DNI LITURGICZNYCH

I

1. Paschalne Triduum Męki i Zmartwychwstania Pańskiego.
2. Narodzenie Pańskie, Objawienie, Wniebowstąpienie i Zesłanie Ducha Świętego. Niedziele Adwentu, Wielkiego Postu, Okresu Wielkanocnego, Środa Popielcowa. Dni Wielkiego Tygodnia od poniedziałku do czwartku włącznie. Dni w Oktawie Wielkanocy.
3. Uroczystości Pańskie, Najświętszej Maryi Panny oraz świętych umieszczone w kalendarzu ogólnym. Wspomnienie wszystkich wiernych zmarłych.
4. Uroczystości własne, a mianowicie:
 - Uroczystość głównego patrona miejscowości lub miasta.
 - Uroczystość poświęcenia kościoła własnego i rocznicy poświęcenia kościoła własnego.
 - Uroczystość tytułu kościoła własnego.
 - Uroczystość tytułu lub założyciela albo głównego patrona zakonu lub zgromadzenia.

II

5. Święta Pańskie umieszczone w kalendarzu ogólnym.
6. Niedziele okresu Narodzenia Pańskiego i Okresu Zwykłego.
7. Święta Najświętszej Maryi Panny i świętych umieszczone w kalendarzu ogólnym.
8. Święta własne, a mianowicie:
 - Święto głównego patrona diecezji.
 - Święto rocznicy poświęcenia własnego kościoła katedralnego.
 - Święto głównego patrona regionu, prowincji, narodu lub większego terytorium.
 - Święto tytułu, założyciela lub głównego patrona zakonu albo zgromadzenia i prowincji zakonnej, z zachowaniem przepisów zawartych w nr 4.Inne święta własne jakiegось kościoła.

Inne święta wpisane do kalendarza diecezji, zakonu lub zgromadzenia.

9. Dni okresu Adwentu od 17 do 24 grudnia włącznie. Dni w Oktawie Narodzenia Pańskiego. Dni powszednie okresu Wielkiego Postu.

III

10. Wspomnienia obowiązkowe podane w kalendarzu ogólnym.

11. Wspomnienia obowiązkowe własne, a mianowicie:

a. Wspomnienie patrona miejsca, diecezji, regionu i prowincji, narodu, większego terytorium oraz patrona zakonu lub zgromadzenia i prowincji zakonnej.

b. Inne wspomnienia obowiązkowe własne danego kościoła.

c. Inne wspomnienia obowiązkowe wpisane w kalendarzu danej diecezji, zakonu lub zgromadzenia.

12. Wspomnienia dowolne. Można je obchodzić nawet w dni wymienione w nr. 9, z zachowaniem jednak odnośnych przepisów podanych w Ogólnym wprowadzeniu do mszału i do Liturgii Godzin.

W podobny sposób jak wspomnienia dowolne można obchodzić wspomnienia obowiązkowe zachodzące przypadkowo w dni powszednie Wielkiego Postu.

13. Dni powszednie Adwentu do 16 grudnia włącznie. Dni okresu Narodzenia Pańskiego od 2 stycznia do soboty po Objawieniu Pańskim.

Dni powszednie Okresu Wielkanocnego od poniedziałku po Oktawie Wielkanocy do soboty przed Zesłaniem Ducha Świętego włącznie.

Dni powszednie Okresu Zwykłego.

Obchody liturgiczne zbiegające się w tym samym dniu lub bezpośrednio po sobie następujące

Jeżeli kilka obchodów liturgicznych zbiega się w tym samym dniu, pierwszeństwo ma ten, który zajmuje wyższe miejsce w Tabeli pierwszeństwa dni liturgicznych.

Uroczystość przypadającą na dzień liturgiczny mający pierwszeństwo przenosi się na najbliższy dzień wolny od obchodów wymienionych w nr. 1–8 Tabeli pierwszeństwa dni liturgicznych. Należy zachować przepisy zawarte w nr. 5 Ogólnych norm roku liturgicznego. Obchody niższego stopnia w tym roku opuszcza się.

Jeżeli w tym samym dniu zbiegają się II Nieszpory dnia bieżącego oraz I Nieszpory dnia następnego, to pierwszeństwo mają Nieszpory tego obchodu liturgicznego, który w Tabeli pierwszeństwa dni liturgicznych zajmuje wyższe miejsce. Gdy obydwie obchody są równe stopniem, pierwszeństwo mają Nieszpory dnia bieżącego.

WYBÓR MSZY I JEJ CZĘŚCI

„1. W uroczystości kapłan obowiązany jest stosować się do kalendarza kościoła, w którym celebryje.

2. W niedziele, w dni powszednie Adwentu, okresu Narodzenia Pańskiego, Wielkiego Postu, Okresu Wielkanocnego, w święta i we wspomnienia obowiązkowe:

a. jeśli kapłan sprawuje Mszę świętą z udziałem ludu, wien się stosować do kalendarza kościoła, w którym celebryje;

b. jeśli sprawuje Mszę świętą, w której uczestniczy tylko jeden usługujący, kapłan może kierować się albo kalendarzem kościoła, albo kalendarzem własnym.

3. W dni, w które przypada wspomnienie dowolne:

a. w dni powszednie Adwentu od dnia 17 do 24 grudnia, w ciągu Oktawy Narodzenia Pańskiego i w dni powszednie Wielkiego Postu, z wyjątkiem Środy Popielcowej i Wielkiego

Tygodnia, kapłan sprawuje Mszę świętą z bieżącego dnia liturgicznego; jeżeli w takim dniu w kalendarzu ogólnym przypada wspomnienie, może odmówić kolektę z tego wspomnienia, poza Środą Popielcową i Wielkim Tygodniem. W dni powszednie Okresu Wielkanocnego można obchodzić w całości wspomnienia Świętych.

b. W dni powszednie Adwentu przed dniem 17 grudnia, w dni powszednie okresu Narodzenia Pańskiego od dnia 2 stycznia i w dni powszednie Okresu Wielkanocnego kapłan może wybrać albo Mszę z dnia powszedniego, albo Mszę o świętym lub o jednym ze świętych, których wspomnienie przypada, albo Mszę o jakimś świętym wpisanym w tym dniu w Martyrologium.

c. W zwykłe dni powszednie kapłan może wybrać albo Mszę z dnia powszedniego, albo Mszę o świętym, którego wspomnienie dowolne przypada, albo Mszę o jakimś świętym wpisanym w tym dniu w Martyrologium, albo jedną z Mszy w różnych potrzebach, albo Mszę wotywną.

4. Kapłan celebrujący z udziałem ludu zadba o to, by zbyt często bez dostatecznego powodu nie opuszczać czytań, które w lekcjonarzu są wyznaczone na poszczególne dni; Kościół bowiem pragnie, aby wiernym hojniej zastawiano stół słowa Bożego.

5. Z tej samej przyczyny powinien z umiarem stosować Msze żałobne, albowiem każdą Mszę świętą ofiaruje się tak za żywych, jak i za zmarłych, i w Modlitwie eucharystycznej wspomina się zmarłych.

6. Tam, gdzie sercu wiernych bliskie są wspomnienia dowolne Najświętszej Maryi Panny lub Świętych, należy zadośćuczynić ich uprawnionej pobożności.

7. Gdy istnieje swoboda wyboru między wspomnieniem wpisanym do kalendarza ogólnego i wspomnieniem umieszczonym w kalendarzu diecezjalnym lub zakonnym, pierwszeństwo zgodnie z tradycją przysługuje wspomnieniu partykularnemu, jeżeli nie ma między nimi innych różnic”.

(OWMR 353–355)

CZYTANIA

„1. Przy wyborze tekstów różnych części Mszy, tak z okresów roku kościelnego, jak i o Świętych, należy zachować następujące normy:

a. Na niedziele i uroczystości są wyznaczone trzy czytania, mianowicie czytanie Proroka, Apostoła i Ewangelii; w ten sposób wychowuje się chrześcijan do zrozumienia ciągłości zbawczego dzieła, zgodnie z przedziwną Bożą pedagogią. Czytania te ściśle obowiązują. W Okresie Wielkanocnym zgodnie z tradycją Kościoła zamiast czytania ze Starego Testamentu bierze się czytanie z księgi Dziejów Apostolskich.

b. Na święta wyznaczone są dwa czytania. Jeśli jednak zgodnie z zasadami święto zostaje podniesione do rangi uroczystości, dodaje się trzecie czytanie, wzięte spośród tekstów wspólnych.

c. W dni wspomnień Świętych, jeśli nie ma czytań własnych, z zasady stosuje się czytania wyznaczone na dni powszednie. W niektórych przypadkach proponuje się czytania przystosowane, które naświetlają szczególnie aspekt duchowego życia albo działalności Świętego. Używanie tych czytań nie obowiązuje, chyba że przemawiają za tym prawdziwe racje duszpasterskie.

d. W lekcjonarzu na dni powszednie zamieszczone są czytania na poszczególne dni każdego tygodnia w ciągu całego roku; należy więc z zasady stosować te czytania w te dni, na które je wyznaczono, chyba że przypadnie uroczystość lub święto albo wspomnienie mające własne czytania z Nowego Testamentu, to jest takie, w których występuje wzmianka o Świętym czczonym danego dnia.

Jeśli jednak czytanie ciągle Pisma świętego zostanie przerwane w ciągu tygodnia przez jakąś uroczystość lub święto, albo przez jakiś szczególny obchód liturgiczny, kapłan, z uwagi na porządek czytań całego tygodnia, ma prawo albo części opuszczone połączyć z innymi, albo zdecydować, którym tekstem należy przyznać pierwszeństwo.

e. We Mszach świętych z udziałem specjalnych grup kapłan może wybrać czytania odpowiedniejsze na daną okoliczność, byleby pochodziły z zatwierzonego lekcjonarza.

f. Ponadto specjalny wybór tekstów Pisma świętego podano w lekcjonarzu do Mszy obrzędowych, z którymi wiąże się sprawowanie niektórych sakramentów lub sakramentaliów, albo do Mszy, które celebruje się w szczególnych okolicznościach.

2. Lekcjonarze te ułożono w tym celu, aby przez lepszy dobór słowa Bożego wprowadzać słuchających go wiernych w pełniejsze rozumienie misterium, w którym uczestniczą, i wychowywać do głębszego umiłowania objawionego słowa.

Tak więc przy wyborze tekstów, które się czyta na zgromadzeniu liturgicznym, należy brać pod uwagę zarówno względy duszpasterskie, jak i swobodę wyboru, która została udzielona w tej dziedzinie.

Niekiedy proponuje się ten sam tekst w formie dłuższej i krótszej. W wyborze między jedną z tych dwóch form należy również stosować kryterium duszpasterskie. Należy się zastanowić, czy bardziej owocne będzie dla wiernych czytanie dłuższe czy krótsze; czy są oni zdolni wysłuchać tekstu bardziej kompletnego, który potem zostanie wyjaśniony w homilii.

3. Gdy istnieje możliwość wyboru spośród tekstów już ściśle określonych lub podanych do wyboru, należy brać pod uwagę pożytek uczestników. Chodzi tu zarówno o wybór tekstu łatwiejszego lub bardziej odpowiadającego danemu zgromadzeniu, jak i o powtórzenie lub odłożenie tekstu, który wyznaczony jest na pewną Mszę jako własny, a w innej może być zastosowany dowolnie, jeśli przemawiają za tym względy duszpasterskie.

4. Może się to zdarzyć, gdy jakiś tekst miałby być ponownie czytany w najbliższych dniach, np. w niedzielę i w dzień powszedni następującego tygodnia, albo też gdy istnieje obawa, że jakiś tekst spowoduje trudności w danym zgromadzeniu wiernych. Przy wyborze tekstów Pisma świętego trzeba jednak czuwać nad tym, aby pewnych jego fragmentów stale nie opuszczać.

5. Konferencje Episkopatów mają prawo nie tylko wybierać bardziej odpowiednie teksty, o czym wyżej była mowa, lecz

także w szczególnych okolicznościach proponować pewne przystosowania czytań, pod warunkiem jednak, że teksty będą wybierane z zatwierdzonego lekcjonarza”.

(OWMR 363–364)

MODLITWY

„W każdej Mszy świętej, jeśli nie są podane inne wskazania, stosuje się modlitwy właściwe dla tejże Mszy. W dni wspomnienia Świętych stosuje się własną kolektę, a jeśli jej nie ma, bierze się kolektę z odpowiednich tekstów wspólnych. Jeśli nie ma własnych modlitw nad darami i po Komunii świętej, można je wziąć spośród tekstów wspólnych albo z powszedniego dnia danego okresu liturgicznego. W dni powszednie Okresu Zwykłego można wziąć oracje z poprzedniej niedzieli albo oracje z innej niedzieli <w ciągu roku>, albo jedną z podanych w Mszale oracji w różnych potrzebach. Zawsze też można ze wspomnianych Mszy wziąć samą kolektę. W ten sposób Mszal dostarcza obfitości tekstów, które wzbogacają chrześcijańską modlitwę. W ważniejszych okresach roku kościelnego przystosowanie dokonuje się już poprzez oracje właściwe dla treści tych okresów, a podane w Mszale na poszczególne dni powszednie”.

(OWMR 363)

ZASADY WYBORU MODLITW EUCHARYSTYCZNYCH

„Zasady wyboru Modlitwy eucharystycznej są następujące:
1. Pierwszą Modlitwę eucharystyczną (Kanon Rzymski), którą zawsze można odmawiać, zaleca się stosować w dni mające własne *Zjednoczeni* i w Mszach z własnym *Boże, przyjmij łaskawie tę ofiarę*, a także w święta Apostołów i Świętych, których imiona wspomina się w tekście tej modlitwy; wskazane jest również stosowanie tej modlitwy w niedziele, jeśli racje duszpasterskie nie zalecają wyboru trzeciej Modlitwy eucharystycznej.

2. Druga Modlitwa eucharystyczna, ze względu na jej cechy charakterystyczne, zalecona jest w dni powszednie i w specjalnych okolicznościach. Modlitwa ta ma wprowadzić własną prefację, ale można ją stosować i z innymi prefacjami, z tymi zwłaszcza, które w sposób syntetyczny ujmują misterium zbawienia, np. z prefacjami zwykłymi. Kiedy Mszę sprawuje się za jakiegoś zmarłego, można użyć specjalnej formuły zamieszczonej przed *Pamiętaj także*.

3. Trzecią Modlitwę eucharystyczną można stosować w połączeniu z każdą prefacją. Zaleca się stosować tę modlitwę w niedziele i święta. Jeśli używa się jej w Mszach za zmarłych, można zastosować specjalną formułę, którą wprowadza się po słowach: *Zjednocz ze sobą wszystkie swoje dzieci rozproszone po całym świecie*.

4. Czwarta Modlitwa eucharystyczna ma prefację niezmienną i podaje pełniejsze streszczenie dziejów zbawienia. Można się nią posłużyć, gdy Msza nie ma własnej prefacji, i w niedziele Okresu Zwykłego. Do tej modlitwy, ze względu na jej budowę, nie można wprowadzać specjalnej formuły za zmarłego”.

(OWMR 365)

W trzecim wydaniu typicznym Mszału rzymskiego piąta Modlitwa eucharystyczna jest określana jako „Modlitwa Eucharystyczna na Msze w różnych potrzebach”. Jej poszczególne wersje mogą być używane w następujących Mszach:

a. wersja A: za Kościół, o powołania kapłańskie, za świecików, za rodzinę, za zakonników, o powołania do życia zakonnego, o uproszenie miłości, za krewnych i przyjaciół, dziękczynna;

b. wersja B: o ewangelizację ludów, za chrześcijan prześladowanych, za ojczyznę lub miasto, za rządzących państwami, za zgromadzenie przedstawicieli narodów, na początek roku cywilnego, o postęp ludów;

c. wersja C: za uchodźców i wygnańców, w czasie głodu lub za głodujących, za tych, którzy nas trapią, za przebywających

w niewoli, za uwięzionych, za chorych, za umierających, w jakiegokolwiek potrzebie;

d. wersja D: za Kościół, za papieża, za biskupa, o wybór papieża lub biskupa, za zgromadzenie na soborze lub synodzie, za kapłanów, kapłana za siebie, za pełniących służbę w Kościele, za zgromadzenie o charakterze duchowym lub duszpasterskim (por. *Missale Romanum. Editio typica tertia*, s. 686–706).

Modlitwy eucharystyczne o tajemnicy pojednania można odmawiać w Mszach, które ukazują tajemnicę pojednania, a zatem w Mszach Wielkiego Postu, o Krzyżu świętym, o pojednaniu. Odmawia się ją z własną prefacją albo z innymi prefacjami, które mają za temat pojednanie i pokutę.

Trzecie wydanie Mszału rzymskiego zawiera następujące propozycje formularzy mszalnych odpowiednich dla tych Modlitw eucharystycznych: o zgodę, o pojednanie, o zachowanie pokoju i sprawiedliwości, w czasie wojny lub rozruchów, o odpuszczenie grzechów, o uproszenie miłości, o tajemnicy Krzyża świętego, o Najświętszej Eucharystii, o Najdroższej Krwi Chrystusa.

Użycie Modlitw eucharystycznych z udziałem dzieci ma być ograniczone do Mszy dla dzieci, na której stanowią one znaczną część zgromadzenia.

MSZE OBRZĘDOWE

„1. Ponieważ liturgia sakramentów i sakramentaliów sprawia, że prawie każde wydarzenie życia u wiernych odpowiednio usposobionych zostaje uświęcone przez łaskę Bożą płynącą z paschalnego misterium, i ponieważ Eucharystia jest najgodniejszym sakramentem, Mszał podaje wzorce takich Mszy i modlitw, które można stosować w różnych okolicznościach chrześcijańskiego życia, w potrzebach całego świata oraz Kościoła powszechnego albo lokalnego.

2. Rozszerzenie możliwości w zakresie wyboru czytań i modlitw przemawia za tym, aby Msze okolicznościowe sprawowane były niezbyt często, to jest gdy wymaga tego potrzeba.

3. We wszystkich Mszach okolicznościowych, gdy nie podano wyraźnie przeciwnych postanowień, wolno stosować czytania z dni powszednich oraz związane z nimi śpiewy, jeśli odpowiadają celebracji.

4. Do Mszy tego rodzaju zalicza się: Msze obrzędowe, Msze w różnych potrzebach, Msze w różnych okolicznościach i Msze wotywnne.

5. Msze obrzędowe łączą się ze sprawowaniem niektórych sakramentów lub sakramentaliów. Są one zakazane w niedziele Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego, w uroczystości, w dni Oktawy Wielkanocnej, w dniu Wspomnienia wszystkich wiernych zmarłych, w Środę Popielcową i w Wielkim Tygodniu. Ponadto należy zachować przepisy podane w rytuale lub w samych formularzach mszalnych.

6. Msze w różnych potrzebach i w różnych okolicznościach sprawuje się w niektórych sytuacjach, występujących co pewien czas lub powtarzających się w stałych terminach. Kompetentna władza z Mszy w różnych potrzebach może wybrać Msze, które będą sprawowane z okazji publicznych modlitw błagalnych, wyznaczonych w ciągu roku przez Konferencję Episkopatu.

7. Gdy zajdzie jakaś poważniejsza potrzeba lub wymaga tego dobro wiernych, Mszę odpowiadającą tej potrzebie można sprawować na polecenie lub za zgodą biskupa diecezjalnego we wszystkie dni, z wyjątkiem uroczystości oraz niedziel Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego, dni Oktawy Wielkanocnej, Wspomnienia wszystkich wiernych zmarłych, Środy Popielcowej i Wielkiego Tygodnia.

Msze wotywnne o misteriach Pańskich albo ku czci Najświętszej Maryi Panny lub Aniołów, jakiegoś Świętego lub wszystkich świętych, dobierane zgodnie z pobożnością wiernych, można sprawować w dni powszednie w ciągu roku, choćby nawet przypadało wspomnienie dowolne. Nie wolno jednak sprawować jako wotywnych Mszy mających za treść misteria życia Chrystusa Pana lub Najświętszej Maryi Panny, z wyjątkiem

Mszy o Jej Niepokalanym Poczęciu. Obchód tych misterii wiąże się bowiem ściśle z biegiem roku liturgicznego.

8. W dni, w które przypada wspomnienie obowiązkowe albo dzień powszedni Adwentu aż do dnia 16 grudnia, okresu Narodzenia Pańskiego od dnia 2 stycznia i Okresu Wielkanocnego po Oktawie Wielkanocy, Msze w różnych potrzebach i wotywnie zasadniczo są zakazane. Jeżeli jednak prawdziwa potrzeba lub dobro wiernych tego wymaga, można sprawować z udziałem ludu Mszę świętą odpowiadającą tej potrzebie lub temu dobru; decyduje o tym rektor kościoła albo sam kapłan celebrujący.

9. W dni powszednie Okresu Zwykłego, w które przypadają wspomnienia dowolne albo recytowane jest Oficjum dnia powszedniego, wolno sprawować jakkolwiek Mszę lub użyć jakiegokolwiek modlitwy okolicznościowej z wyjątkiem Mszy obrzędowych.

10. W szczególny sposób zaleca się obchodzenie wspomnienia Najświętszej Maryi Panny w sobotę, ponieważ Kościół w liturgii oddaje Matce Odkupiciela kult wyjątkowy, przewyższający cześć oddawaną wszystkim Świętym”.

(OWMR 368–378)

MSZA OBRZĘDOWA ZA MAŁŻONKÓW

Mszę obrzędową za nowożeńców wolno celebrować, jeśli podczas niej błogosławi się małżeństwo:

1. **w wszystkie dni w roku**, z wyjątkiem niedziel Adwentu, Wielkiego Postu i Wielkanocy oraz wszelkich uroczystości (łącznie z całym Wielkim Czwartkiem, Piątkiem i Sobotą oraz dniami w Oktawie Wielkanocy i Wspomnienia wszystkich wiernych zmarłych);

2. **w niedziele okresu Narodzenia Pańskiego i w ciągu roku**, jeśli ta Msza jest poza stałym porządkiem nabożeństw w danym kościele.

Jeśli małżeństwo zawiera się w uroczystość lub w niedzielę, wówczas bierze się formularz z przypadającego dnia liturgicznego. Wyznanie wiary odmawia się po modlitwie powszechnej.

Także w tej Mszy jest błogosławieństwo małżonków po Modlitwie Pańskiej, zamiast embolizmu. Błogosławieństwo na końcu Mszy świętej można wziąć ze Mszy obrzędowej. W takich Mszach istnieje również możliwość zastąpienia jednego z czytań z dnia liturgicznego perykopą przewidzianą dla obrządku zawarcia małżeństwa. Jednak w uroczystości Zmartwychwstania, Narodzenia Pańskiego, Objawienia, Wniebowstąpienia, Zesłania Ducha Świętego i Bożego Ciała oraz w inne uroczystości obowiązujące wszystkie czytania muszą być z tej uroczystości. Mszę obrzędową w rocznicę małżeństwa (25. i 50.) wolno celebrować, jeśli podczas niej odprawiane są obrzędy jubileuszowe:

1. **we wszystkie dni w roku**, z wyjątkiem wszelkich niedziel, wszelkich uroczystości, łącznie ze Środą Popielcową, całym Wielkim Tygodniem oraz dniami w Oktawie Wielkanocy i Wspomnienie wszystkich wiernych zmarłych;
2. **w niedziele okresu Narodzenia Pańskiego i w ciągu roku**, tylko wtedy, jeśli biskup diecezjalny miejsca na to udzieli zezwolenia.

MSZE WOTYWNE

Msze wotywno o misteriach Pańskich albo ku czci Najświętszej Maryi Panny lub Aniołów, jakiegoś Świętego lub wszystkich świętych, dobierane zgodnie z pobożnością wiernych, można sprawować w dni powszednie w ciągu roku, choćby nawet przypadało wspomnienie dowolne.

W dni, w które przypada wspomnienie obowiązkowe albo dzień powszedni Adwentu aż do 16 grudnia, okresu Narodzenia Pańskiego od 2 stycznia i Okresu Wielkanocnego po Oktawie Wielkanocy, Msze w różnych potrzebach i wotywno zasadniczo są zakazane. Jeżeli jednak prawdziwa potrzeba lub dobro wiernych tego wymagają, można sprawować z udziałem ludu Mszę

świętą odpowiadającą tej potrzebie lub temu dobru; decyduje o tym rektor kościoła albo sam celebrans. Pośród Mszy wotywnych szczególne miejsce zajmują te odprawiane w pierwszy czwartek, piątek i sobotę miesiąca. Zgodnie z zarządzeniem 124. Konferencji Episkopatu Polski z 31 marca 1971 roku wolno odprawić każdego dnia jedną wotywę, gdy nie przypadają uroczystości lub święta Pańskie albo Maryjne. Jeżeli prawdziwa potrzeba duszpasterska tego wymaga, można celebrować więcej razy wotywę. Decyduje o tym rektor kościoła.

MSZE ZA ZMARŁYCH

„1. Kościół za zmarłych składa eucharystyczną Ofiarę Paschy Chrystusa w tym celu, aby dzięki jedności wiążącej wszystkie członki Chrystusa jednym wypraszać duchową pomoc, a innym przynosić pociechę płynącą z nadziei.

2. Wśród Mszy za zmarłych pierwsze miejsce zajmuje Msza pogrzebowa. Można ją sprawować we wszystkie dni, z wyjątkiem uroczystości obowiązujących, Wielkiego Czwartku, Triduum Paschalnego oraz niedziel Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego. Należy ponadto zachować obowiązujące przepisy prawa.

3. Msze święte za zmarłych: po otrzymaniu wiadomości o zgonie, z okazji ostatecznego pogrzebania zmarłego i w pierwszą rocznicę śmierci można sprawować także w dni Oktawy Narodzenia Pańskiego, w dni, w które przypada wspomnienie obowiązkowe, oraz w dzień powszedni, z wyjątkiem Środy Popielcowej i Wielkiego Tygodnia. Inne Msze za zmarłych, czyli Msze „codzienne”, można sprawować w dni powszednie Okresu Zwykłego, w które przypadają wspomnienia dowolne albo Oficjum z dnia, pod warunkiem że rzeczywiście ofiaruje się je za zmarłych.

4. Podczas Mszy świętej pogrzebowej winna być z zasady wygłoszona krótka homilia, która w żadnym razie nie może przybierać formy pochwalnej mowy żałobnej.

5. Wiernych, zwłaszcza należących do rodziny zmarłego, trzeba zachęcać, aby w Ofierze eucharystycznej składanej za zmarłego uczestniczyli także przez przyjęcie Komunii świętej.

6. Jeśli Msza pogrzebowa łączy się bezpośrednio z obrzędem pogrzebu, po modlitwie po Komunii, opuściwszy obrzędy zakończenia, sprawuje się obrzęd ostatniego polecenia, czyli pożegnania zmarłego; obrzęd ten można sprawować tylko przy zwłokach.

7. Przy układaniu i wyborze zmiennych części Mszy za zmarłych, zwłaszcza Mszy pogrzebowej (np. modlitw, czytań, modlitwy powszechnej) należy mieć na uwadze względy duszpasterskie w odniesieniu do zmarłego, jego rodziny i obecnych. Niech duszpasterze zwracają szczególną uwagę na tych, którzy z okazji pogrzebu są obecni podczas sprawowania liturgii lub słuchają Ewangelii, czy to będą niekatolicy, czy katolicy, którzy nigdy nie uczestniczą w Eucharystii albo czynią to bardzo rzadko, albo nawet tacy, o których się sądzi, że utracili wiarę. Kapłani są bowiem sługami Ewangelii Chrystusa w stosunku do wszystkich ludzi”.

(OWMR 379–385)

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	7
WSTĘP	8
KALENDARZ LITURGICZNY POLSKICH PROWINCJI	
TOWARZYSTWA JEZUSOWEGO	9
TABELA PIERWSZEŃSTWA DNI LITURGICZNYCH	14
WYBÓR MSZY I JEJ CZĘŚCI	16
CZYTANIA	18
MODLITWY	20
ZASADY WYBORU MODLITW EUCHARYSTYCZNYCH	20
MSZE OBRZĘDOWE	22
MSZA OBRZĘDOWA ZA MAŁŻONKÓW	24
MSZE WOTYWNE	25
MSZE ZA ZMARŁYCH	26
TABELA MSZY WOTYWNYCH, W RÓŻNYCH POTRZEBACH	
I OBRZĘDOWYCH	28
TABELA MSZY ZA ZMARŁYCH	29
CELEBRACJA LITURGII GODZIN	29
ZMIANY W OFICJUM	31
SCHEMAT CELEBRACJI LITURGII GODZIN	33
NIEDZIELA	33
UROCZYSTOŚCI	33
ŚWIĘTA	34
WSPOMNIENIA	35
WSPOMNIENIA PRZYPADAJĄCE W OKRESIE	
UPRZYWILEJOWANYM	35
DNI POWSZEDNIE	36
GRUDZIEŃ	37
OKRES ADWENTU	37
OKRES NARODZENIA PAŃSKIEGO	53
OKTAWA NARODZENIA PAŃSKIEGO	53

STYCZEŃ	59
OKRES ZWYKŁY	64
LUTY	83
OKRES WIELKIEGO POSTU	91
MARZEC	103
ŚWIĘTE TRIDUUM PASCHALNE	119
OKRES WIELKANOCNY	127
OKTAWA WIELKANOCY	131
KWIECIEŃ	133
MAJ	151
OKRES ZWYKŁY	172
CZERWIEC	187
LIPIEC	217
SIERPIEŃ	241
WRZESIEŃ	267
PAŹDZIERNIK	295
LISTOPAD	323
 DODATEK	 351